

«Тасдиқ мекунам»
ректори Донишгоҳи давлатии
молия ва иқтисоди Тоҷикистон
Абдуалимзода Х.А.
«28» 04 2023

ХУЛОСАИ

**чаласаи ғайринавбатии Шурои олимони факултети иқтисод ва
бизнеси Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон**

Диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа дар мавзӯи «Такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯи ихтисоси 6D051900 – Ташкил ва меъёргирии меҳнат (6D051901 – Иқтисодиёти меҳнат) дар кафедраи назарияи иқтисодӣ ва кафедраи иқтисоди корхонаҳо ва соҳибқориҳои Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба анҷом расонида шудааст.

Дар рафти иҷрои диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа докторанти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) дар кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Таҳқиқот оид ба омӯзиши пурраи мавзӯи диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа соли 2018 дар кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон оғоз гардидааст.

Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа соли 2016 Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистонро аз рӯи ихтисоси баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳлил ва аудит дар муассисаҳои буҷетӣ ва илмӣ, соли 2018 магистратураи ДДМИТ аз рӯи ихтисоси баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит хатм намуда, соли 2018 ҳамчун докторанти фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050600-иқтисодиёт ба кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон вобаста карда шуда буд.

Мавзуи рисолаи диссертатсионии Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа дар чаласаи Шурои олимони Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таҳти суратчаласаи № 4/5.10 аз 03-юми декабри соли 2018 баррасӣ ва тасдиқ гардида, роҳбари илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент муовини ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон оид ба илм Сафаров Баҳром Гулматович таъйин гардидааст.

Диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоча дар ҷаласаи яққояи кафедраи назарияи иқтисодӣ ва кафедраи иқтисоди корхонаҳо ва соҳибкории Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба таври ошкоро аз «27» 09 соли 2022, суратҷаласаи №02 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз ҷониби муқаррарзон баҳои мусбӣ дода шуда, пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоча дар мавзуи «Такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)» чунин хулосаҳо бароварда шуд:

Баҳодиҳии иҷроӣ диссертатсия. Диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоча дар мавзӯи «Такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)» мавзӯи мубрами шароити кунунӣ ба ҳисоб рафта, дар сатҳи баланди илмӣ навишта шудааст. Ҳамзамон бо забони илмӣ ва услуби хос навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта доништа мешавад.

Ҳадафи таҳқиқот асосноккунии назариявӣ методологӣ ва коркарди тавсияҳои амалӣ ҷиҳати такмили механизмҳои татбиқи низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати коргарони корхонаҳои саноатӣ дар минтақа ба ҳисоб меравад.

Навгонии илмӣ таҳқиқотро асосноккунии назариявӣ методологӣ ва тавсияҳои амалӣ ҷиҳати такмили механизмҳои татбиқи низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати коргарони корхонаҳои саноатӣ дар минтақа ташкил менамояд.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқот, ки навгониҳои илмиро дар бар мегиранд, инҳо мебошанд:

– назарияҳои ҳавасмандгардонии меҳнат омӯхта шуда, фаҳмиши муаллифӣ ҳавасмандгардонии моддии меҳнати коргарон муайян гардид, бо назардошти дигаргуншавии шароит ва афзоиши мунтазами самарани меҳнат тағйирпазирии методология ва низому механизми ҳавасмандгардонии моддӣ аз мавқеи такмилдиҳӣ дақиқ карда шуд, қонуниятҳо ва хусусиятҳои қаноатбахшии ҳавасмандгардонии моддии меҳнат ошкор карда шуда, афзалияти ҳавасмандгардонии моддӣ нисбат ба ғайримоддӣ муайян карда шудааст;

– таҷрибаи хориҷии ҳавасмандгардонии моддии меҳнат аз мавқеи дар ширкат нигоҳдории кадрҳои боистеъдод ва гаронарзиш, ҳавасмандгардонии дастаҷамъона ва инфиродӣ, ҳавасмандгардонии ба собиқаи кории коргар асосёфта, низомҳои ҳавасмандгардонии ҳамафарогир, ҳавасмандгардонӣ вобаста ба натиҷаҳои воқеии меҳнат

ошкор карда шуданд, ки дар шароити минтақаи Хатлон имконияти роҳандозиро доранд.

– шароиту имкониятҳои иҷтимоию иқтисодии корхонаҳои саноатии минтақа таҳлил гардида, ҳавасмандгардонии моддии меҳнат дар онҳо арзёбӣ карда шуд, норасоии имкониятҳои молиявӣю пардохтнопазирӣ, коҳишёбии арзиши дороиҳо, нокифоягии ҳаҷми музди меҳнат ва дигар намудҳои ҳавасмандгардонии моддӣ, инчунин зарурати афзоиши бузургии воситаҳои ҳавасмандгардонии моддӣ ошкор карда шуд;

– маҳдудияти ҳаҷми воситаҳои ҳавасмандгардонии моддӣ, истифодаи нопурраи нерӯи ҷисмонӣ, малакаҳои зеҳнии коргарон ва ғайрисамаранок истифодабарии дороиҳо, тамоюли манфии индекси нархҳои истеъмолӣ, ноустувории нишондиҳандаҳои натиҷавӣ ва таъсири онҳо ба такрористеҳсоли ҳавасмандгардонии моддии корхонаҳои саноатии минтақа ҳамчун омилҳои ба самаранокии ҳавасмандгардонии моддии меҳнат таъсиррасон муайян гардиданд;

– самтҳои афзалиятноки такмили низоми ҳавасмандгардонии моддӣ ва асосҳои институтсионалӣ дар корхонаҳои саноатии вилояти Хатлон асоснок карда шуданд, ки инҳо: ҳамоҳангсозии низом ва механизмҳои ҳавасмандгардонии моддии меҳнат ба мақсад ва стратегияи рушди корхонаҳо, такмили ҳуҷҷатҳои сатҳи дохилӣ аз мавқеи таъмини мустақилият ва фарогирии ҳама ҷузъиёти ҳавасмандгардонии моддӣ, амали мунтазаму одилонаи низоми ҳавасмандгардонӣ ва вобаста ба тағйироти шароит рушдбанда будани он, таъмини таносуби муносиби музди меҳнат ва дигар намуди ҳавасмандгардонии тағйирбанда, бартарӣ додан ба усулҳои ҳавасмандгардонии моддӣ нисбат ба ғайримоддӣ дар низоми ҳавасмандгардонии амалкунандаи корхонаҳои саноатӣ, такмили ҳуҷҷатҳои сатҳи дохилии корхонаҳои саноатӣ, бахусус шартномаҳои меҳнатӣ аз мавқеи фарогирии шароити муосоиди ҳавасмандгардонии моддӣ мебошанд;

– тавсия дода мешавад, ки дар шароити шуғли пурмаҳсул баландбардории сатҳи касбият ва донишҳои инноватсионии захираҳои меҳнати минтақа, ҷорӣ намудани низоми ҳамафарогир ва механизми прогрессивии ба афзоиши ҳаҷми воситаҳои ҳавасмандгардонии моддӣ нигаронидашуда, ҳамкориҳои устувори иҷтимоӣ байни иттифоқи касаба ва маъмурияти корхонаҳои саноатӣ, ки самараи баланди меҳнатро таъмин менамоянд, ҷиҳати такмили механизми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони саноатии вилояти Хатлон муҳим арзёбӣ мегарданд.

Саҳми шахсии докталаб дар таҳқиқ ва омӯзиши асосҳои назариявӣ-минтақавӣ такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии

меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ, омӯзиши пайдоиши назарияҳо оид ба мафҳуми меҳнат ва ҳавасмандгардонии он, арзёбӣ намудани саҳми ҳавасмандгардонии моддӣ дар афзоиши ҳосилнокии меҳнати корхонаҳои саноатии минтақа назаррас мебошад. Дар заминаи таҳлили вазъи нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ тамоюл ва ҳолати кунунии фаъолияти ҳавасмандгардонии корхонаҳои саноатии минтақа муайян ва асоснок гардидааст. Ҳамчунин коркарди илмӣ муаллиф дар раванди таълими фанҳои «Бозори меҳнат», «Шуғли аҳоли ва муҳочирати меҳнатӣ», «Иқтисодиёт ва иҷтимоиёти меҳнат», «Таҳлили нишондиҳандаҳои меҳнатӣ» ва «Иқтисоди корхонаҳо» дар Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон истифода бурда мешавад.

Натиҷаҳои таҳқиқот. Дар муқаддима мубрамии мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи азхудшудаи масъалаи илмӣ оварда шудааст, ҳадаф, объект, предмет ва вазифаҳои иҷрошаванда муайян карда шуда, асосҳои назариявӣ методологӣ, навгониҳои илмӣ ва аҳамияти назариявӣ амалии таҳқиқот ҷой дода шудааст.

Усулҳои таҳқиқот. Дар рафти таҳқиқот усулҳои зерин, ба монанди усулҳои таҳқиқоти назариявӣ-таҷрибавӣ, абстрактӣ-мантиқӣ, индуктивӣ, дедуктивӣ, усули қаторҳои динамикӣ, гурӯҳбандии омӯрӣ, таҳлили муқоисавӣ, таҳлиلى омилӣ, синтез ва дигар усулҳои таҳқиқотӣ истифода шудаанд. Истифодаи усулҳои мазкур имконият доданд, то низоми ҳавасмандгардонии моддӣ меҳнати коргарони корхонаҳои саноатии вилояти Хатлон ба таври амиқ таҳлил ва омӯхта шуда, барои тақмили он хулосаҳои илмӣ ва тавсияҳои амалӣ ба даст оварда шавад.

Асосҳои назариявӣ методологии таҳқиқотро таълифоти илмӣ мутафаккирони иқтисодӣ, диссертатсияҳо, монографияҳо ва мақолаҳои илмӣ олимони ватанию хориҷӣ, ки масъалаҳои марбут ба омӯзиш ва таҳлили низоми ҳавасмандгардонии моддӣ меҳнати кормандонро дар бар мегиранд, ташкил менамоянд.

Мавзӯи диссертатсия ба талаботи шиносномаи феҳристи ихтисосҳои ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D051900 – Ташкил ва меъёргирӣ меҳнат (6D051901 – Иқтисодиёти меҳнат) пурра мувофиқат мекунад.

Вобаста ба маводи таҳқиқоти диссертатсионӣ 14 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 5-тои он дар маҷаллаҳои шомили феҳристи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 5,25 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Мундариҷаи асосии рисолаи номзадӣ дар нашрияҳои зерин инициал ёфтааст:

**А.Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби
КOA-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шудаанд:**

[1-М]. Мирзозода (Табаров) А.Д. Пардохт ва ҳавасмандгардониҳои моддии меҳнат дар низоми маъмурӣ/ А.Д. Мирзозода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. №10-2. ш. Душанбе-2019.-С. 224-228. ISSN 2413-5151.

[2-М]. Мирзозода А.Д. Таҳқиқи ҷанбаҳои назариявӣ методологии ҳавасмандгардониҳои меҳнат / А.Д. Мирзозода, Г.Б. Сафаров // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Баҳши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. №10-2. ш. Душанбе -2020 сол. - С. 127-132. ISSN 2413-5151.

[3-М]. Мирзозода (Табаров) А.Д. Ҷанбаҳои назариявии меҳнат ва роҳҳои ҳавасмандкунии он/ А.Д. Мирзозода, Г.Б. Сафаров // Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсоли “Кишоварз”. Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон, №1 (96). ш. Душанбе -2021. -С. 173-175. ISSN 2074-5435.

[4-М]. Мирзозода А.Д. Таҳлил ва тамоюлҳои рушди иҷтимоӣ-иқтисодии соҳаҳои саноат дар минтақаи Хатлон/ А.Д. Мирзозода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, (маҷаллаи илмӣ-амалӣ), №9/1, Душанбе-2021.-С.137-142. ISSN 2413-5151.

[5-М]. Мирзозода А.Д. Асосҳои зарурати ҳавасмандгардониҳои меҳнати коргарон (назария ва амалия)/ А.Д. Мирзозода // Паёми молия ва иқтисоди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, (маҷаллаи илмӣ-амалӣ), №3 (32), ш. Душанбе-2022.-С. 242-251. ISSN 2663-0389.

Б) Мақолаҳо дар дигар маҷаллаҳо ва маҷмӯи маводҳои конференсия:

[6-М]. Мирзозода А.Д. Тартиби баҳисобгирии андозҳо ва музди меҳнат дар амалияи барномаи 1С: Муҳосибот/ А.Д. Мирзозода, Алишери Х.// Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Таъминоти инноватсионии рушди устувори соҳаи кишоварзӣ”, ДАТ ба номи Ш. Шохтемур -2018.- С.54-57.

[7-М]. Мирзозода А.Д. Ташкили баҳисобгирии андоз ва роҳҳои тақвир додани он дар баҳши саноат/ А.Д.Мирзозода// Матбааи ДДМИТ, 2018.-96 с.

[8-М]. Мирзозода А.Д. Рушди саноат ва аҳамияти он барои иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон/ У.С. Асрорзода, А.Д. Мирзозода// Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Муаммоҳои молиявии саноатикунони Ҷумҳурии Тоҷикистон”, Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2019 сол.

[9-М]. Мирзозода А.Д. Муаммоҳои пардохти музди меҳнат ва ҳавасмандкунии моддии кормандони корхонаҳои саноатии мамлакат заминагузор ба рушди ин соҳа/ А.Д. Мирзозода// Маводи

конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Муаммоҳои молиявии саноатикунони Ҷумҳурии Тоҷикистон”, Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2019 сол.

[10-М]. Мирзозода А.Д. Моҳияти иқтисодӣ ва унсурҳои асосии низоми ҳавасмандкунии моддии меҳнати кормандон/ А.Д. Мирзозода// Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Муаммоҳои молиявии саноатикунони Ҷумҳурии Тоҷикистон”, Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2019 сол.

[11-М]. Мирзозода А.Д. Музди меҳнат, принципҳо ва низоми музддиҳӣ дар фаъолияти тичоратии соҳаи кишоварзӣ/ Б.Г. Сафаров, А.Д. Мирзозода// Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Саноатикунони кишвар ва нақши он дар рушди иқтисодиёти миллӣ”, Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2020 сол.

[12-М]. Мирзозода А.Д. Муаммоҳои пардохти музди меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ/ А.Д. Мирзозода, З. Ҳакимов// Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Дар мавзӯи “Саноатикунони кишвар ва нақши он дар рушди иқтисодиёти миллӣ”, Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2020 сол.

[13-М]. Мирзозода А.Д. Баҳисобгирии сармояи худӣ дар корхонаҳои саноатӣ / А.Д. Мирзозода, Маҷмуаи маводҳои конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ. Механизми татбиқи сиёсати баҳисобгирии муҳосибӣ дар шароити индустриаликунони мамлакат: воқеият ва дурнамо // (ш. Душанбе, 23-юми октябри соли 2021) – Душанбе, ДДМИТ -2021.-С.205-209.

[14-М]. Мирзозода А.Д. Таҷрибаи хориҷии ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандон / А.Д. Мирзозода, Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ. Коллеҷи техникаи ДТТ ба номи академик М. Осимӣ -2021.-С.80-84.

Қарор қабул карда шуд:

1. Диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоча дар мавзӯи «Такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯи ихтисоси 6D051900 – Ташкил ва меъёргии меҳнат (6D051901 – Иқтисодиёти меҳнат) пешниҳод гардидааст, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгуй мебошад.

2. Автореферати диссертатсия муҳтавои таҳқиқоти Мирзозода Аҳлиддин Довудхочаро дар мавзӯи «Такмили низоми

ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноати (дар мисоли вилояти Хатлон)» инъикос менамояд.

3. Интишороти докталаби дараҷаи илмӣ мазмун ва муҳтавои асосии диссертатсияи анҷомёфтаи муаллифро дарҷ менамояд.

4. Диссертатсияи Мирзозода Аҳлиддин Довудхоҷа дар мавзӯи «Такмили низоми ҳавасмандгардонии моддии меҳнати кормандони корхонаҳои саноати (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), аз рӯи ихтисоси 6D051900 – Ташкил ва меъёргирии меҳнат (6D051901 – Иқтисодиёти меҳнат) барои баррасӣ ва ҳимоя ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-012 назди Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

5. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи раиси Шӯрои олимони факултет вогузор карда шавад.

Қарори мазкур дар ҷаласаи васеи ғайринавбатии Шӯрои олимони факултети иқтисод ва бизнеси Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон аз «25» 04 соли 2023, суратмаҷлиси №7 қабул гардидааст.

Раиси Шӯрои олимони факултети
иқтисод ва бизнеси ДДМИТ
н.и.п., дотсент

Сатторзода Б.А.

Котиби Шӯрои олимони факултети
иқтисод ва бизнеси ДДМИТ
н.и.и.

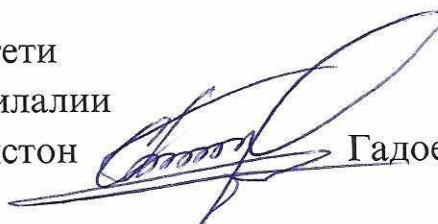
Шодиев Ф.Т.

Муқарриз:
н.и.и., дотсенти кафедраи таҳлили
иқтисодии ДДМИТ

Урунбоев А.

Муқарриз:
н.и.и., дотсент, декани факултети
сайёҳии Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон

Гадоев Ҳ.С.

Имзои Сатторзода Б.А., Шодиев Ф.Т.,
Урунбоев А.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДМИТ
«26» 04 соли 2023

Шарипов У.А.

Имзои Гадоев Ҳ.С.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДБССТ
«26» 04 соли 2023

Ҷураев Ш.Н.